

בש"פ 2122/19 - אברהם רוחן נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

בש"פ 2122/19

לפני: כבוד השופט מ' מזוז

העורר: אברהם רוחן

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

ערר לפי סעיף 74(ה) לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982 על החלטת בית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו (השופט א' הימן) מיום 12.3.2019 במ"ת 25166-07-15

תאריך הישיבה: כ"א באדר ב' התשע"ט (28.3.2019)

בשם העורר: עו"ד אבי כהן

בשם המשיבה: עו"ד סיון רוסו; עו"ד שרון הר ציון

החלטה

1. ביום 13.7.2015 הוגש נגד העורר ו- 17 נאשמים נוספים כתב אישום רחב יריעה הכולל 13 אישומים שעניינם עבירות חמורות שבוצעו במסגרת פעילותו של ארגון פשיעה בינלאומי, בפרשה המכונה "פרשת 512" (תפ"ח 24984-07-15). כתב אישום מייחס לעורר ביצוע שורה של עבירות חמורות, ובהן 3 עבירות רצח; ניסיון רצח; ייצוא, ייבוא, מסחר והספקה של סמים בהיקפים גדולים מאוד; עבירות אלימות חמורות; עבירות מס ועבירות של הלבנת הון.

2. ביום 7.3.2019 הגיש העורר לבית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו בקשה לקבלת חומר חקירה בהתאם לסעיף 74 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982 (להלן: סעיף 74). במסגרת הבקשה ביקש

העורר לקבל את פרטי בתי המלון בבלגיה בהם שהו העורר ושני עדי מדינה בנובמבר 2003, וכן את איכון מכשיר הטלפון הנייד בו עשה כנטען שימוש בבלגיה בימים 17-20 לנובמבר 2003.

בתגובה לבקשה טענה המדינה כי אין בידה את פרטי המידע המבוקשים, וכי משלא נטען כי חדרי המלונות הוזמנו על ידי העורר, גם לא ניתן לאתר את הפרטים המבוקשים. ובאשר לאיכון הטלפון נטען כי הוכח שהטלפון בו מדובר היה בחזקתו של העורר והוא עשה בו שימוש בתקופה הרלבנטית, ומכל מקום אין בידה את האיכון לגבי המועדים המבוקשים.

בית המשפט דחה את הבקשה תוך שקבע כי המענה שניתן על ידי המשיבה די בו כדי לדחות את הבקשה, וכי בנסיבות אלה לא מצא להורות על קיום דיון במעמד הצדדים.

3. על החלטה זו הוגש הערר שלפני, במסגרתו נטען כי לא היה מקום לדחות את הבקשה מבלי לקיים בה דיון בנוכחות העורר. כן נטען כי לא היה מקום לדחות את הבקשה מבלי לנמק את דחייתה. העורר מבקש כי בית משפט זה יורה על החזרת הבקשה לבית המשפט המחוזי, על מנת שיקיים בה דיון בנוכחותו וייתן בה החלטה מנומקת.

4. בדיון לפני הוסיף בא כוח העורר כי המידע דרוש לו לצורך ביסוס גרסת ההגנה שלו, וכי בית משפט קמא לא היה רשאי לדחות את הבקשה ללא דיון במעמד הצדדים.

בתגובה טענה בא כוח המדינה כי עיתוי הגשת הבקשה כשלעצמו מצדיק את דחייתה. הבקשה הוגשה בשיהוי ניכר ביותר, כשלוש וחצי שנים לאחר תחילת המשפט, ללא כל הסבר, כאשר בינתיים כבר הסתיימה פרשת התביעה ופרשת ההגנה מצויה בעיצומה. העורר מנמק את בקשת החומר בכך שהוא נועד לבסס את הגנתו, אלא שמדובר בניסיון לבסס גרסה חדשה, שמעולם לא הועלתה על ידי העורר, שאך לאחרונה גם סיים את עדותו. נטען כי בקשה לפי סעיף 74 אינה פלטפורמה לשינוי גרסה. לצד האמור הובהר כי המידע המבוקש אינו מצוי בידי המשטרה או התביעה, וכי העורר יכול היה במסגרת פרשת התביעה לחקור את עדי התביעה בענין זה.

5. אין בערר זה כל ממש.

בקשה לבית המשפט לפי סעיף 74 לקבלת חומר חקירה יש להגיש בסמוך לאחר הגשת כתב האישום וקבלת חומר החקירה מהתביעה, וקודם לתחילת שמיעת הראיות. רק בנסיבות חריגות ניתן להצדיק הגשת בקשה לפי סעיף 74 במהלך שמיעת הראיות, שכן הדבר עלול לשבש את סדרי המשפט ולעכב את ההליך (בש"פ 3484/04 חזן נ' מדינת ישראל, פסקה 8 (21.4.2004); בש"פ 5335/16 מדינת ישראל נ' מלך, פסקה 16 (19.7.2016); להלן: ענין מלך). עמדתו בעבר לא פעם גם על כך כי -

"יש לזכור כי להרחבה לא מבוקרת של חובת הגילוי יש מחיר, וכי אל מול האינטרס המובן של נאשם לקיומה של חובת גילוי רחבה עשויים לעמוד אינטרסים אחרים נוגדים,

כגון שיבוש חקירות, פגיעה במקורות מודיעיניים, הגנה על כבוד האדם והפרטיות של עדים והגנה על זכויותיהם של מתלוננים וצדדים שלישיים... בנוסף, קיים גם האינטרס הציבורי בהגנה על יעילות ההליך הפלילי להרחבת חובת הגילוי השפעה בין היתר על התארכות לא סבירה של השלב שבין הגשת כתב האישום לבין תחילת ניהול המשפט, בעיקר בתיקים גדולים, וכאשר הנאשם עצור עד לתום ההליכים נגדו... הרחבת הזכות לקבלת חומרי חקירה פריפריאליים, בעלי זיקה רחוקה, שולית או ספקולטיבית, פותחת פתח להתדיינות מיותרות ולעינוי דין ולהכבדה מיותרת, גם בהליך העיקרי, שאינה תורמת לעשיית הצדק ומונחת כאבן רחיים על צווארו של ההליך הפלילי" (בש"פ 2886/16 גורבאן נ' מדינת ישראל, פסקה 11(11.5.2016)). כן ראו בענין מלק, פסקה 18).

מכל מקום, בענייננו אין מדובר כלל בבקשה לפי סעיף 74, שכן כפי שהובהר על ידי המדינה אין בידה את החומרים המבוקשים על ידי העורר, ולמעשה בקשתו של העורר היא להורות נקיטה בפעולות חקירה נוספות ולא קבלת חומרי חקירה.

בנסיבות אלה בדיון נדחתה על אתר בקשתו של העורר על ידי בית משפט קמא. יובהר כי אין חולק כי בקשה לפי סעיף 74 צריכה לידון על ידי בית המשפט במעמד הצדדים, אלא שבענייננו השתכנע בית המשפט, לאחר קבלת תגובת המדינה, כי אין מדובר כלל בבקשה לפי סעיף 74, ולפיכך היה רשאי לדחותה על אתר.

לבסוף באשר לטענה להעדר הנמקה. הלכה היא כי היקפה של החובה לנמק החלטה או פסק דין עשוי להשתנות על פי נסיבות כל מקרה (ע"פ 4115/08 גלעד נ' מדינת ישראל, פסקה 14 (24.1.2011)); רע"א 6509/14 זפט נ' יעקב, פסקה 13 (3.11.2014); ע"פ 2068/16 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 36 (1.1.2018) ועוד רבים זולתם). בענייננו הנמקתו של בית משפט קמא הייתה אמנם תמציתית, אך חלקה הוא על דרך ההפניה לתגובת המדינה, ובנסיבות הענין כמפורט לעיל אין לומר כי הנמקה זו אינה מספקת.

הערר נדחה אפוא.

ניתנה היום, כ"א באדר ב' התשע"ט (28.3.2019).

ש ו פ ט